

5.

tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Lackfi János:
Szúnyogcsapós
Sarkady Sándor:
Kutykurutty
Kányádi Sándor: A tavon
Kányádi Sándor:
Szúnyogkirálynő
szerencséje
(Kovács András Ferenc:
Békazene
Weöres Sándor:
Barangolók)

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

Szöveggyűjtemény

Szóképek, jelek
Blu Tack

ÉVFOLYAM

1-2. osztály

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Vízben, víz körül élő
állatok nyelvén halljuk,
értsük a versek és a
mese hangjait, üzenetét.

Mesélő vízpart

Minimum 3 × 45 perces komplex témanap
(magyar, kreatív szövegalkotás, természetismeret,
vizuális kultúra)

Minden településen vagy a környékén találunk valamilyen „vi-
zes” helyet: folyó, patak, tó, horgásztó, esetleg kanális, csatorna
partját, ahol meg tudjuk figyelni a vízi, vízparti világot. Sétáljunk
ki egy ilyen helyre! Mindezt versekkel, mondókákkal, mesével
készítjük elő, kép- és szövegalkotással erősítjük meg.

Áttekintő vázlat

5.1 Tavi hangok, mesék	45 perc
5.1a Szúnyogok, békák	10 perc
5.1b Tavi vadászat	35 perc
5.2 Séta, kirándulás vízpartra	min. 90 perc
Összesen:	min. 3 × 45 perc

A séta, kirándulás helye és ideje a körülményeinktől függ, de
akkor is érdemes megszervezni, ha az ajánlottnál hosszabb időt
vesz igénybe.

FELADATOK LEÍRÁSA

5.1 Tavi hangok, mesék

45
perc

5.1a Szúnyogok, békák

10
perc

Ha vízparton vagy vízpart közelében ülünk, melyik lehet az az állat, amit
gyorsan észreveszünk? Hallgassuk meg a gyerekek válaszait, és ha nem volt köz-
tük a szúnyog és a béka, mondatonként közelítsünk:

- Kicsi állat. Zümmög a füled körül. Könnyedén megcsíp.
- Ez is kicsi állat. Messziről hallod a hangját. Kórusban szól.

Olvassuk fel a gyerekeknek [Lackfi János Szúnyogcsapós](#) című versét, majd fe-
lelgetve mondókázzunk, a hangutánczót zúgva, az ujjunkkal arcunkat, testünket
böködve, végül egyik kézzel a másikra nagyot csapva!
Ügyeljünk a versritmusra is, amelyet az időmértékes ritmus tesz vibrálóan ele-
venné, mintha valóban szúnyog röpöködne.

JEGYZETEIM

Zzzzzzzzzzz!

Röpdös a szúnyog,	- U U --	tá-ti-ti tá-tá
táncolgat,	---	tá-tá-tá
sípol a hangja:	- U U - <u>U</u>	tá-ti-ti tá-tá
„Meggúzrlak!”	---	tá-tá-tá
Bökdös a szúnyog,	- U U --	tá-ti-ti tá-tá
kóstolgat:	---	tá-tá-tá
sír a füledbe!	- U U - <u>U</u>	tá-ti-ti tá-tá
Kapd el, csatt!	---	tá-tá-tá

Majd olvassuk el [Sarkady Sándor Kutukurutty](#) című versét is felelgető mondókázással, majd szabadon kuruttyolhatunk. Az ütemhangsúlyos vers 4|4 és 4|3-as sortagolásban ritmizálható:

Parti nádas
Ring a szélben:
Béka billeg
Hintaszékben.
Jön a sikló! | Uccu, hutty –
Fejest ugrik | Kutukurutty!

Mi elől ugrott el a béka? Mi elől ugorhatott volna még el? Mi az, ami békákra vadászik?

5.1b Tavi vadászat

[Kányádi Sándor A tavon](#) című verse kész vadászhistória. Olvassuk fel, és figyeljék meg a gyerekek, hogy ki kire vadászik!

Beszélgjünk meg a kérdésre adott választ, majd helyezzük el a táblán szóképekkel a klasszikus táplálékláncot:

SZÚNYOG ← BÉKA ← GÓLYA

Ezt kiegészíthetjük a siklóval, hiszen a sikló békákra, a gólya siklókra is vadászik:

SZÚNYOG ← BÉKA ← SIKLÓ ← GÓLYA

Mi van akkor, ha közbelép az ember? Hogyan léphet közbe?
Hogyan léphet közbe egy gyerek?

Olvassuk fel [Kányádi Sándor Szúnyogkirálynő szerencséje](#) című meséjét a szúnyogkirálynő beszédéig, majd álljunk meg itt: „Meg is tartotta ígéretét a szúnyogok királynője...”!

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Kitalálós játék
Mondókázás mimes mozgással, ritmizálással, hangutánzással
Vers olvasása, értelmezése
Mese olvasása, értelmezése
Mesei tanulság, közmondás, bibliai kapcsolódással
Közös szóbeli mesealkotás

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Szóképek, jelek
Blu Tack

35
perc

JEGYZETEIM

Mit gondoltok, hogyan tartotta meg az ígérését? Hogyan folytatnátok a mesét? Hallgassunk meg néhány mesefolytatást, majd fejezzük be Kányádi Sándor szavaival a mesét!

Egyszerű történet, mégis tanulságos. Vajon mire szeretne megtanítani minket? Melyik az a mesei közmondás, amit beépít meséjébe az író? Hogyan érvényesül ez a mesében? Hogyan érvényesülhet a való életben? Találjunk ki helyzeteket, amikor igaz lehet, hogy „jótett helyébe jót várj”!

Tudjátok-e, hogy ez a jótanács a Bibliában is szerepel? Valahogy így:

- A jó cselekvésében ne fáradjunk el, tegyünk jót mindenkivel! (Galata 6,9–10 alapján)
- Ne győzzön le a rossz, te győzd le a rosszat a jóval! (Róma 12,21 alapján)

Alkossunk közösen mesét, lehetőleg állatszereplőkkel, amelynek a címe vagy igazsága: *Jótett helyébe jót várj!*

5.2 Séta, kirándulás vízpartra

Hogyan tehetünk jót a természettel? Az élőlények hogyan hálálhatják meg, ha jól bánunk velük, figyelmesek vagyunk feléjük?

Most sétálni fogunk, vízpartra kirándulunk. Legyünk közben mi is figyelmesek, és vegyünk észre apró jeleket, hangokat, lényeket séta közben! Gyűjtsük ezeket, és őrizzük meg a fejünkben!

Séta után, már otthon vagy a napköziben készítsenek a gyerekek rajzot vagy írjanak rövid mesét a vízparton látott élőlények szerepeltetésével!

Variáció

A vízparton leülhetünk, és hallgathatjuk a békák hangját, a békazenét. Majd mondogathatjuk *Kovács András Ferenc Békazene* című versét felelgetve és ritmizálva. A békazenét is időmértékes ritmussal fejezi ki a költő (lásd az 1. versszak mintasorát és a 4. versszak sorváltozatát):

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Vízparti sétával, kirándulással erősítjük a szövegekben ábrázolt természeti környezet jeleit, benyomásait.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Motiváló beszélgetés, megfigyelési szempontok
Séta vízpartra, természet jeleinek megfigyelése
Házi feladat: rajzolás, meseírás a látottak alapján
(Ritmikus versmondás, verszene érzékeltetése, megfigyelések, beszélgetés
Búcsúvers, otthoni olvasásra)

JEGYZETEIM

Parti berekben | brekken a béka:

– U U – – | – U U – U

rezzen a nádas | barna taréja.

– U U – – | – U U – U

tá-ti-ti tá-tá | tá-ti-ti tá-tá

tá-ti-ti tá-tá | tá-ti-ti tá-tá

Békazenére, | békazenére

– U U – – | – U U – U

csillagok ülnek az | éj peremére.

– U U – U U | – U U – U

tá-ti-ti tá-tá | tá-ti-ti tá-tá

tá-ti-ti tá-ti-ti | tá-ti-ti tá-tá

Hangokkal, zörejekkel is kísérhetjük a békazenét. Brekkenő hangot tudunk képezni a száunkkal, ha a szájüreget felfújjuk levegővel, és öklünkkel ütögetjük, amitől ki-kipukkad.

Nézzünk körül, és figyeljük meg, mit látunk abból, amiről szó van a versben! Látunk-e berket, békát, nádast, vadkacsát, tavirózsát?

Mi az, amit biztosan nem látunk? (Holdat, csillagokat.)

Milyen napszakban szól ez a békazene?

[Weöres Sándor *Barangoló*](#) című verse lehet a búcsúénekünk, amit a kirándulás vége felé olvasunk fel a gyerekeknek. Otthoni feladatnak adhatjuk a vers elolvasását is.

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK

EHHEZ A FELADATHOZ?

Délután: írólap/rajzlap,
rajzeszközök

JEGYZETEIM

